

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

1) DSCM
2) MAC

Ministerie van OCW	
Zaaknr.	
Datum reg.	28 APR. 2016
E-Doctr.	
Directie	MeC

doorkiesnummer
(070) 373 8835

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
Ontwerpselectielijst gemeenten
en intergemeentelijke organen
2017

ons kenmerk
ECSD/U201600607

datum
13 april 2016

Geachte mevrouw Bussemaker,

Hierbij bieden wij u de *Ontwerpselectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017* (*Selectielijst voor archiefbescheiden van gemeentelijke en intergemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1 januari 2017*) ter vaststelling aan. De nieuwe selectielijst zorgt ervoor dat de digitale informatiehuishouding van gemeenten en de praktijk van het archiveren beter op elkaar aansluiten. In deze brief gaan wij in op de mate waarin is voldaan aan de wettelijke vereisten, het draagvlak onder onze leden en de afstemming met de medeoverheden. Daarnaast geven wij u enkele evaluatiepunten mee over de nieuwe waarderingsmethodiek en de vaststellingsprocedure.

Strategisch informatieoverleg

Krachtens het Archiefbesluit 1995 (Ab) is de zorgdrager verplicht een strategisch informatieoverleg (SIO) te voeren wanneer een selectielijst wordt opgesteld. De *Ontwerpselectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017* is voorbereid door de VNG Adviescommissie Archieven, die als SIO fungeert. De samenstelling van de Adviescommissie Archieven is conform het in artikel 3 Ab bepaalde. Reeds met ingang van 2013 maakt een onafhankelijke deskundige 'op het terrein van de relatie tussen burger en overheid en de betekenis van overheidsinformatie voor deze relatie' daarvan deel uit. VHIC heeft als adviseur opgetreden. Met uw medewerkers van het Nationaal Archief is over de concepten regelmatig overleg gevoerd.

Aansluiting orderingsstructuur informatiehuishouding

Door de procesgerichte indeling sluit de *Ontwerpselectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017* goed aan bij het zaakgericht werken. De lijst is afgestemd op de GEMMA procesarchitectuur en de Zaaktypencatalogus 2.0 van het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING). De gekozen opzet is zodanig flexibel dat ook aansluiting op andere indelingen en zaaktypencatalogi mogelijk is. Hiermee is voldaan aan artikel 5 lid 2 Ab, dat voorschrijft dat een selectielijst moet overeenkomen met de orderingsstructuur van de informatiehuishouding.

Draagvlak

De ontwerpselectielijst mag op een breed draagvlak onder de gemeenten rekenen. In 2015 is een concept aan de leden ter becommentariëring voorgelegd. Dat heeft ruim duizend opmerkingen en suggesties over de structuur en bewaartermijnen opgeleverd, waarvan een groot aantal is verwerkt in dit definitieve ontwerp. Ook zijn de ervaringen van pilots daarbij meegenomen. Vrijwel alle colleges van burgemeester en wethouders van de Nederlandse gemeenten hebben met *akkoordverklaringen* schriftelijk laten weten met dit ontwerp in te stemmen.¹ De gemeenten Amsterdam, Nijmegen en Druten, die in het verleden een beperkte machtiging hadden afgegeven, hebben nieuwe *machtigingen* aan ons verstrekt. Ook een aantal gemeenschappelijke regelingen met een eigen zorgdragerschap, waarvan tevens een provincie of rijksorgaan deel uitmaakt, heeft ons gemachtigd.² Kopieën van de ontvangen akkoordverklaringen en machtigingen worden u separaat toegezonden.

Afstemming met medeoverheden

Wij hebben van het IPO en de Unie van Waterschappen reacties op het concept ontvangen, die zoveel als mogelijk zijn verwerkt. Teneinde de bewaartermijnen van gelijksoortige archiefbescheiden zoveel als mogelijk en nuttig te harmoniseren is een ambtelijk overleg van IPO, UVW en het Nationaal Archief namens het Rijk gestart. Omdat de selectielijsten van de verschillende overheden en departementen zich in verschillende stadia van ontwikkeling bevinden en het hier gaat om complexe materie is ervoor gekozen om themagewijs en geleidelijk te werk te gaan.

Nieuwe waarderingsmethodiek

Bij het opstellen van deze ontwerpselectielijst is gebruik gemaakt van de nieuwe waarderingsmethodiek en het nieuwe instrumentarium van het Nationaal Archief. Gedurende het ontwikkeltraject is het denken over de waarderingsmethodiek geëvolueerd.³ Wij hebben de uitkomsten van het *Rapport prospectieve trendanalyse VNG 2010-2020*, die inmiddels niet meer noodzakelijk is bevonden, benut voor het aanmerken van archiefbescheiden die op grond van het maatschappelijk en/of historisch belang bewaard moeten worden. Het nieuwe instrument van de *hotspot-monitor* leent zich volgens ons niet voor de opstelling van een (generieke) selectielijst, maar wel goed voor besluiten om archiefbescheiden van vernietiging uit te zonderen. Dit kan het beste gebeuren op lokaal niveau door plaatselijke SIO's. Wij missen tot slot in de methodiek een duidelijke plaats voor de bewaartermijnen genoemd in wet- en regelgeving. Deze zijn geïnventariseerd en hebben als basis gediend voor de waardering van specifieke procesresultaten.

Vaststellingsprocedure

Door de procesgerichte indeling is de *Ontwerpselectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2017* relatief toekomstbestendig. Omdat de selectielijst zich in de praktijk zal moeten bewijzen houden wij evenwel rekening met een evaluatie na een periode van ongeveer 5 jaar. Wij houden er verder mee rekening dat enkele aanpassingen op grond van de resultaten van het overleg met de medeoverheden in de toekomst nodig kunnen zijn.

¹ De gemeente Westland wil later aansluiten en de gemeente Leeuwarderdeel ziet i.v.m. de fusie van Leeuwarden af van een besluit. Enkele gemeenten hebben laten weten met vertraging de akkoordverklaring te zullen aanbieden. Zij zenden dat na en vragen wel meegenomen te worden bij de procedure.

² Het betreft vooral omgevingsdiensten. Voor gemeenschappelijke regelingen zonder eigen zorgdrager is dat niet nodig en voor gemeenschappelijke regelingen met eigen zorgdragerschap die geen voorziening hebben getroffen is machtiging mogelijk maar niet noodzakelijk. Dit aangezien de getroffen voorziening van de gemeente van vestiging dan wel hogere deelnemende overheid van toepassing wordt (art 40 lid 3 Aw).

³ Zie hiervoor *Belangen in Balans* (Nationaal Archief, 2015).

Het nemen van snelle besluiten over aanpassingen wordt echter belemmerd door het in de Archiefwet 1995 (Aw) bepaalde dat u de selectielijst vaststelt (artikel 2 lid 2 sub c Aw). Dit is volgens ons niet in lijn met de uitgangspunten van het nieuwe interbestuurlijke toezicht, dat de primaire verantwoordelijkheid op het toezicht op de uitvoering van de Archiefwet 1995 horizontaal, op gemeentelijk niveau heeft belegd. Daarbij valt ook op dat het toezicht op de gemeenten verenigd in de VNG zwaarder is dan dat op de departementen, die tezamen met u selectielijsten vaststellen (artikel 2 lid 2 sub b Aw). Wij denken in verenigingsverband over een selectielijst een goed besluit te kunnen nemen. Wij geven u daarom in overweging de Archiefwet 1995 op dit punt aan te passen om een slagvaardig werkpactijk mogelijk te maken en recht te doen aan de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad